ШЕРХАН МҰРТАЗА АТЫНДАҒЫ ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ТАРАЗ УНИВЕРСИТЕТІ

«БЕКІТЕМІН»
Шерхан Мұртаза атындағы
Халықаралық Тараз
университетінің ректоры,
п.ғ.д., профессор
_____ М.Н. Сарыбеков
«___» _____ 2026 ж.

SHERKHAN MURTAZA
UNIVERSITY

СТУДЕНТТЕР МЕН ЖАС ҒАЛЫМДАРДЫҢ ҒЫЛЫМИ-ЗЕРТТЕУ ҚЫЗМЕТІН ҚОЛДАУ ЖӘНЕ ДАМЫТУ ТУРАЛЫ ЕРЕЖЕ

СМЖЕ 4-2-4-2023

Қызметтік пайдалануға арналған басылым

Тараз 2026 ж

АЛҒЫ СӨЗ

1. **Әзірлегендер** — Ғылым және инновация басқармасының басшысы К.Қ.Шилібек
2. **Келісілді:** — Стратегия, ғылым және халықаралық байланыстар жөніндегі проректор Г.Б. Исабекова
   Сапаны қамтамасыз ету және аккредиттеу басқармасының басшысы А.С. Букутова

3. Университет Ректорының 15.09.2026 жылғы № 02 өкімімен бекітілді және іске қосылды.

МАЗМҰНЫ

1	Жалпы ережелер	4
2	Қолдану аясы	4
3	Нормативтік сілтемелер	4
4	Нормативтік құжаттар	4
5	Негізгі терминдер, қысқартулар және белгілер	4
6	Мақсаты, міндеттері және қағидаттары	5
7	Ғылыми-зерттеу қызметін ұйымдастыру бағыттары	5
8	Ғылыми қызметке қатысу және жобаларға тарту тәртібі	5
9	Қолдау нысандары мен тетіктері	5
10	Ғылыми іс-шараларды ұйымдастыру және қатысу	5
11	Ғылыми нәтижелерді жариялау, тарату және енгізу	5
12	Ғылыми этика және академиялық адалдық	6
13	Қаржылық және материалдық қолдау	6
14	Қатысушылардың құқықтары, міндеттері және жауапкершілігі	6
15	Мониторинг және ақпараттық қамтамасыз ету	6
16	Қорытынды ережелер	6
17	Қосымшалар	7
18	Келісу парағы	11
19	Танысу парағы	12
20	Тарату парағы	13
21	Өзгерістер енгізу парағы	14

1. ЖАЛПЫ ЕРЕЖЕЛЕР

1.1. Осы Ереже Ш. Мұртаза атындағы Халықаралық Тараз университетінде (бұдан әрі – Университет) студенттер мен жас ғалымдардың ғылыми-зерттеу қызметін қолдау, ұйымдастыру және дамыту тәртібін айқындайды.

1.2. Ереже ғылыми-зерттеу қызметіне қатысатын студенттерге, магистранттарға, докоранттарға, жас ғалымдарға, ғылыми жетекшілерге және Университеттің тиісті құрылымдық бөлімшелеріне қолданылады.

1.3. Ғылыми-зерттеу қызметі Университеттің ғылыми саясатына, стратегиялық құжаттарына және Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасына сәйкес жүзеге асырылады.

2. ҚОЛДАНУ АЯСЫ

2.1. Ереже студенттер мен жас ғалымдардың ғылыми жобаларға, ғылыми-зерттеу топтарына, ғылыми үйірмелерге, зертханалық және эксперименттік жұмыстарға, ғылыми жарияланымдарға, конференцияларға, конкурстарға және басқа да ғылыми іс-шараларға қатысуына байланысты қатынастарды реттейді.

2.2. Ереже Университеттің құрылымдық бөлімшелері ұйымдастыратын және Университет атынан жүзеге асырылатын ғылыми-зерттеу қызметіне қолданылады.

3. НОРМАТИВТІК СІЛТЕМЕЛЕР

3.1. Осы Ереже Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасына және Университеттің ішкі нормативтік құжаттарына сәйкес әзірленеді.

3.2. Ережені қолдану кезінде ғылым және жоғары білім, жастар саясаты, зияткерлік меншік, академиялық адалдық және дербес деректерді қорғау салаларындағы қолданыстағы нормативтік құқықтық актілер басшылыққа алынады.

3.3. Нормативтік құқықтық актілерге өзгерістер енгізілген жағдайда, осы Ереже қолданыстағы редакцияға сәйкес қолданылады.

4. НОРМАТИВТІК ҚҰЖАТТАР

4.1. Университеттің жарғысы, стратегиялық даму құжаттары, ғылыми қызметті ұйымдастыруға қатысты ішкі ережелер мен рәсімдер, сондай-ақ тиісті бұйрықтар мен өкімдер.

4.2. Ғылыми жобаларды қаржыландыру, конкурстарға қатысу, жарияланымдар мен ғылыми іс-шараларды ұйымдастыру кезінде тиісті конкурс құжаттары мен Университеттің бекітілген ішкі тәртіптері қолданылады.

5. НЕГІЗГІ ТЕРМИНДЕР, ҚЫСҚАРТУЛАР ЖӘНЕ БЕЛГІЛЕР

5.1. Негізгі терминдер

Студент – Университетте білім алатын тұлға.

Жас ғалым – қолданыстағы заңнамада белгіленген жас санатына жататын және ғылыми-зерттеу қызметін жүзеге асыратын тұлға.

Ғылыми-зерттеу қызметі – жаңа білім алуға, ғылыми нәтижелерді қалыптастыруға және оларды практикада қолдануға бағытталған қызмет.

Ғылыми жоба – белгілі бір ғылыми мәселені шешуге бағытталған, мақсаты, міндеттері, мерзімі және күтілетін нәтижелері айқындалған ғылыми жұмыс.

Ғылыми жетекші – ғылыми-зерттеу жұмысына ғылыми және әдістемелік басшылық жасайтын тұлға.

5.2. Қысқартулар

Университет – Ш. Мұртаза атындағы Халықаралық Тараз университеті.

ЖОО – жоғары оқу орны.

6. МАҚСАТЫ, МІНДЕТТЕРІ ЖӘНЕ ҚАҒИДАТТАРЫ

6.1. Ереженің мақсаты – студенттер мен жас ғалымдардың ғылыми әлеуетін дамытуға қолайлы жағдай жасау, олардың ғылыми-зерттеу қызметіне қатысуын кеңейту және ғылыми нәтижелерін қолдау.

6.2. Негізгі міндеттері:

7. ҒЫЛЫМИ-ЗЕРТТЕУ ҚЫЗМЕТІН ҰЙЫМДАСТЫРУ БАҒЫТТАРЫ

7.1. Ғылыми-зерттеу қызметі ғылыми жобаларға, зерттеу топтарына және ғылыми үйірмелерге қатысу, ғылыми жарияланымдар мен баяндамалар дайындау, конференциялар мен конкурстарға қатысу, тәжірибелік-эксперименттік және қолданбалы зерттеулер жүргізу бағыттарында ұйымдастырылады.

7.2. Ғылыми қызмет бағыттары Университеттің ғылыми басымдықтары мен құрылымдық бөлімшелердің мүмкіндіктерін ескере отырып айқындалады.

8. ҒЫЛЫМИ ҚЫЗМЕТКЕ ҚАТЫСУ ЖӘНЕ ЖОБАЛАРҒА ТАРТУ ТӘРТІБІ

8.1. Студенттер мен жас ғалымдар ғылыми-зерттеу қызметіне жеке бастамасы бойынша немесе ғылыми жетекшінің, кафедраның, ғылыми бөлімшенің ұсынысы негізінде тартылады.

8.2. Ғылыми жобаға қатысу кезінде қатысушының міндеттері, ғылыми жетекшілігі және күтілетін нәтижелері тиісті жоба құжаттарымен айқындалады.

8.3. Қажет болған жағдайда ғылыми-зерттеу қызметіне қатысу туралы өтінім осы Ереженің 1-қосымшасына сәйкес рәсімделеді.

8.4. Жеке жоспар ғылыми жұмыстың ерекшелігіне қарай қажет болған жағдайда осы Ереженің 2-қосымшасына сәйкес әзірленеді.

9. ҚОЛДАУ НЫСАНДАРЫ МЕН ТЕТІКТЕРІ

9.1. Студенттер мен жас ғалымдарға ғылыми жетекшілік және консультациялық, ақпараттық және ұйымдастырушылық, ғылыми жарияланымдар мен жобаларды дайындауға әдістемелік, сондай-ақ конкурстар мен ғылыми бағдарламаларға қатысуға қолдау көрсетілуі мүмкін.

9.2. Қолдау түрі мен көлемі Университеттің мүмкіндіктеріне, ғылыми жобаның мақсатына және қолданыстағы ішкі тәртіптерге сәйкес айқындалады.

10. ҒЫЛЫМИ ІС-ШАРАЛАРДЫ ҰЙЫМДАСТЫРУ ЖӘНЕ ҚАТЫСУ

10.1. Университет студенттер мен жас ғалымдардың конференцияларға, семинарларға, дөңгелек үстелдерге, конкурстарға, олимпиадаларға және өзге де ғылыми іс-шараларға қатысуын ұйымдастырушылық және ақпараттық тұрғыдан қолдайды.

10.2. Іс-шараларға қатысу тәртібі іс-шараның талаптарына және Университеттің ішкі рәсімдеріне сәйкес айқындалады.

10.3. Қатысу нәтижелері туралы ақпарат қажет болған жағдайда ғана жинақталады.

11. ҒЫЛЫМИ НӘТИЖЕЛЕРДІ ЖАРИЯЛАУ, ТАРАТУ ЖӘНЕ ЕНГІЗУ

11.1. Ғылыми нәтижелер ғылыми журналдарда, конференция материалдарында, жинақтарда және қолданыстағы талаптарға сәйкес басқа да ғылыми басылымдарда жариялануы мүмкін.

11.2. Ғылыми нәтижелерді жариялау кезінде авторлық құқық, бірлескен авторлық, зияткерлік меншік және академиялық адалдық талаптары сақталады.

11.3. Ғылыми нәтижелерді практикаға енгізу Университеттің тиісті құрылымдық бөлімшелерімен және мүдделі тараптармен келісу арқылы жүзеге асырылады.

12. ҒЫЛЫМИ ЭТИКА ЖӘНЕ АКАДЕМИЯЛЫҚ АДАЛДЫҚ

12.1. Ғылыми-зерттеу қызметіне қатысушылар ғылыми этика мен академиялық адалдық қағидаттарын сақтауға міндетті.

12.2. Плагиатқа, деректерді бұрмалауға немесе қолдан жасауға, авторлықты негізсіз иемденуге және ғылыми нәтижелерді әдейі бұрмалауға жол берілмейді.

12.3. Зерттеулер жүргізу кезінде адам құқықтары, дербес деректерді қорғау, қауіпсіздік және зерттеу этикасына қойылатын талаптар сақталады.

13. ҚАРЖЫЛЫҚ ЖӘНЕ МАТЕРИАЛДЫҚ ҚОЛДАУ

13.1. Ғылыми қызметті қаржылық және материалдық қолдау Университеттің қаржылық мүмкіндіктері, бекітілген жоспарлары, жобалардың бюджеттері және қолданыстағы тәртіптер шегінде жүзеге асырылуы мүмкін.

13.2. Қаржылық қолдау нақты конкурс, жоба немесе іс-шараның шарттарына сәйкес көрсетіледі.

14. ҚАТЫСУШЫЛАРДЫҢ ҚҰҚЫҚТАРЫ, МІНДЕТТЕРІ ЖӘНЕ ЖАУАПКЕРШІЛІГІ

14.1. Қатысушылар ғылыми-зерттеу қызметіне қатысуға, консультациялық көмек алуға, ғылыми іс-шаралар мен жобалар туралы ақпарат алуға және белгіленген тәртіппен қатысуға құқылы.

14.2. Қатысушылар ғылыми тапсырмаларды белгіленген мерзімде орындауға, ғылыми этика мен академиялық адалдық талаптарын және Университеттің ішкі тәртібін сақтауға міндетті.

14.3. Осы Ереженің талаптарын бұзған тұлғалар қолданыстағы заңнамаға және Университеттің ішкі құжаттарына сәйкес жауапты болады.

15. МОНИТОРИНГ ЖӘНЕ АҚПАРАТТЫҚ ҚАМТАМАСЫЗ ЕТУ

15.1. Университет студенттер мен жас ғалымдардың ғылыми-зерттеу қызметіне қатысты ақпаратты ғылыми қызметті жоспарлау, талдау және қолдау шараларын жетілдіру мақсатында жинақтай алады.

15.2. Ақпарат құрылымдық бөлімшелерден және ғылыми қызметке қатысушылардан қажет болған жағдайда, белгіленген тәртіппен сұратылады.

15.3. Осы Ереженің қосымшаларында көзделген нысандар барлық студенттер мен жас ғалымдар үшін тұрақты есептілік ретінде міндетті болып табылмайды және тек тиісті жағдайларда қолданылады.

15.4. Қажет болған жағдайда ғылыми қызмет нәтижелері туралы ақпарат осы Ереженің 3-қосымшасына сәйкес ұсынылуы мүмкін.

15.5. Мониторинг нәтижелері ғылыми қызметті жетілдіру және қолдау шараларын жоспарлау үшін пайдаланылады.

16. ҚОРЫТЫНДЫ ЕРЕЖЕЛЕР

16.1. Осы Ереже Университет басшысының тиісті актісімен бекітілген күннен бастап қолданысқа енгізіледі.

16.2. Ережеге өзгерістер мен толықтырулар Университетте белгіленген тәртіппен енгізіледі.

16.3. Осы Ережеде реттелмеген мәселелер Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасына және Университеттің ішкі нормативтік құжаттарына сәйкес шешіледі.

- студенттер мен жас ғалымдарды ғылыми-зерттеу жұмыстарына тарту;
- ғылыми бастамалар мен жобаларды қолдау;
- ғылыми жетекшілік пен консультациялық қолдауды ұйымдастыру;
- ғылыми жарияланымдар мен ғылыми іс-шараларға қатысуға жағдай жасау;
- ғылыми нәтижелерді практикада қолдануға және таратуға ықпал ету.

6.3. Ғылыми қызмет академиялық адалдық, еріктілік, ашықтық, заңдылық, ғылыми этика және нәтижелілік қағидаттарына негізделеді.

17. ҚОСЫМШАЛАР

Қосымша – 1
Қосымша – 2
Қосымша – 3

Қосымша 1

СТУДЕНТТЕР МЕН ЖАС ҒАЛЫМДАРДЫҢ ҒЫЛЫМИ-ЗЕРТТЕУ ҚЫЗМЕТІНЕ ҚАТЫСУ ТУРАЛЫ ӨТІНІМ

Аты-жөні: _____
Білім беру бағдарламасы / қызметі: _____
Курс / құрылымдық бөлімше: _____
Ғылыми-зерттеу қызметінің бағыты: _____
Ғылыми жетекші (бар болса): _____
Жоба / ғылыми жұмыс / іс-шара: _____
Күтілетін ғылыми нәтиже: _____

Күні: «___» _____ 20___ ж. Қолы: _____

Қосымша 2

ҒЫЛЫМИ-ЗЕРТТЕУ ҚЫЗМЕТІНІҢ ЖЕКЕ ЖОСПАРЫ

(Қажет болған жағдайда)

Қатысушы: _____

Ғылыми жетекші: _____

№	Жұмыс бағыты / іс-шара	Мерзімі	Күтілетін нәтиже
1			
2			
3			
4			
5			

Қосымша 3

ҒЫЛЫМИ ҚЫЗМЕТ НӘТИЖЕЛЕРІ ТУРАЛЫ АҚПАРАТ

(Қажет болған жағдайда)

Қатысушы: _____

Ғылыми жетекші / құрылымдық бөлімше: _____

№	Ғылыми нәтиже	Мерзімі	Растайтын мәлімет (қажет болса)
1			
2			
3			
4			
5			

18. КЕЛІСУ ПАРАҒЫ

Қызметі	Аты-жөні	Қолы	Күні
Келісілді:			
Ғылым және инновация басқармасының басшысы	К.Қ. Шилібек		01.09.2026
Стратегия, ғылым және халықаралық байланыстар жөніндегі проректоры	Г.Б. Исабекова		01.09.2026
Сапаны қамтамасыз ету және аккредиттеу басқармасының басшысы	А.С. Букутова		01.09.2026

19. ТАНЫСУ ПАРАҒЫ

Қызметі	Аты-жөні	Қолы	Күні

20. ТАРАТУ ПАРАҒЫ

р/н	Дана нөмірі	Берілген күні	Құрылымдық бөлім	Берілді (Аты-жөні, тегі, қолы)	Алды (Аты-жөні, тегі, қолы)
1	3	4	5	6	7

21. ӨЗГЕРІСТЕР ЕНГІЗУ ПАРАҒЫ

р/н	Бөлім №	Парақ №	Енгізу күні	Негіздеме	Өзгерістер	Қолы
1	2	3	4	5	6	7